

BOJEVNIK

Za stvarno delo

POD ZASTAVO SOCIALNE PRAVIČNOSTI!

Kadar govorimo o socialni politiki mislimo v prvi vrsti na delavce in nameščence. Socialna politika je ono prizadevanje države in družbe, ki stremi za izboljšanjem gospodarskega in pravnega položaja delavca in nameščenca v času trajanja službenega razmerja in pa tudi v času izven tega razmerja, ko delavec ali nameščenec radi bolezni, onemoglosti, starosti in brezposelnosti nista za lastno pridobivanje več sposobna. Da se mora socialna politika predvsem zanimati za probleme delavca in nameščenca, ima svoj globoki vzrok in svojo stvarno utemeljitev v dejstvu, ker delavec in nameščenec predstavljata gospodarsko-socialno najšibkejši sloj naroda in države; kajti delavec in nameščenec sta v življenjskem gospodarskem boju oborožena z najslabšimi in z najbolj negotovimi bojnimi sredstvi, ki naj jima služijo v obrambi za pridobljene pravice in pa tudi v boju za njih gospodarski in s tem tudi za njih kulturni napredek. Producerska sredstva in gospodarske dobrine so v rokah kapitala, ki se uveljavlja po načelih materijalističnega liberalizma, ki mu je cilj kar največji lastni dobiček na škodo in na račun gospodarsko šibkejših činiteljev v gospodarskem pridobivanju. Delavec in nameščenec nimata ne zemlje, ne lastne strehe nad glavo, nimata tovarn in delavnic — imata samo zdrave roke,

zdrav razum, zdravo srce — in pa pravico do človeka vrednega življenja, pravico do kulturne popolnosti in do članke legitimacije v družbi soljudi. Ne smemo in ne moremo tajiti, da je v naši državi gospodarski standart prebivalstva na splošno na zelo nizki stopnji, ker so do skrajnosti obubožani vsi sloji in sestavni deli naroda: Kmet, trgovec, obrtnik, javni uradnik. Ta splošno nizki gospodarski standart prebivalstva samo podčrtava dejstvo, da je gospodarski položaj delavca in nameščenca potisnjen na mejo,

V državi, v kateri gospodarsko življenje prebivalstva razpada v beraštvo in stradanje je krepka in smiselna socialna politika dvojno, trojno potrebna in nujna, ker je ona edina sposobna, da reši državo pred nevarnostjo njenega propadanja v vseh smereh. Korupcija, slaba administracija, zgrešena zakonodaja, brezbržnost za gospodarske težave naroda, neurejenost političnega življenja, ki ima v sebi vse kali moralnega propadanja naroda, to so pojavi, ki učinkujejo nevarnejše kakor zastrupljanje studentov. Socialno politiko so resni državniki življenja sposobnih in vrednih držav postavili na čelo hotenja in uveljavljanja državne zakonodaje in uprave. Državotvornosti in nacijskosti

zaciji so dali stvarno vsebino v obliki zakonov, ki dosledno in trajno ščitijo gospodarski obstoj in napredek posameznika in celote. Pri nas je razširjeno napačno gledanje na probleme socialne politike tako, da smo znani kot država, v kateri je socialna miselnost šele v embrijonalnem stanju, kot neki skriti evangelijski, ki se sme oznanjati samo med štirimi stenami katakomb. To kljub dejstvu, da veliki in mali vseh časov ob vseh prilikah skušajo ljudstvo omamljati z lepimi besedami o socialnih potrebah naroda, v katerem naj bo zakoreninjena moč in avtoriteta države in pa politična sila, ki naj vodi državo k napredku. Usodepolna nesocialna miselnost kaže svoje kvarne posledice na vse strani: v življenju delavca, nameščenca in uradnika prav tako, kakor v življenju kmeta, ki ima večino v državi.

Na splošno je razširjeno mnenje, da pri nas socialna politika nikdar ne more biti aktualna, češ, da smo država kmetov, ki po svoji konservativni miselnosti niso razporejeni za socialne potrebe delavcev, uradnikov in nameščenec. Kako usodepolno napačno je tako mnenje! V gospodarski moči nesamostojno pridobitno delovnih ljudi leži zakopana gospodarska moč vsega pridobitnega življenja v državi in tudi kmeta, kajti vsi ti sloji predstavljajo najjačjo konzumentsko moč za vse produk-

te in pridelke našega gospodarskega življenja. Pa to je tako stara resnica, da je povsod drugod prešla v kri in meso gospodarskega organizma naroda in držav! Tudi je čutiti zavest, kakor da sta delavec in nameščenec, ki imata biti najvidnejši objekt socialne politike, neko tuje telo v narodovi celoti, ko sta vendar oba drevo iz ene in iste narodove korenine in živa kri naroda!

Želimo, da se hinavsko poigravanje z življenjsko važnimi problemi naše socialne politike vendar že enkrat umakne stvarnemu delu, ki naj zaživi v našem političnem in zakonodajnem mrtvulu. Mi smo socialno gibanje, ki hoče s težkim pritiskom na vse sovražne fronte udariti v smer gospodarske in socialne obnove naroda in države. — Pri tem pohodu naprej mora pred nami visoko vihrati zastava socialne pravičnosti, ki naj v bratsko skupnost strne vse, ki so ponižani in teptani, da bodo v tej skupnosti našli dovolj udarne moči. Varujmo se mamil, ki so kakor strupeni praški raztreseni po zraku, da bi uspavali trepeti narod! V borbi za socialno obnovo naroda morata stati v prvih vrstah delavec in nameščenec, ker so korenine njih življenjskega obstoja do zadnjega vlakna razjedene.

Tej borbi hočejo biti v pomoč naši bodoči članki o problemih socialne politike.

Nova uredba o zaščiti kmetov

Izšla je težko pričakovana nova uredba o zaščiti kmetov. Mnogo je pričakovala javnost od te uredbe, s katero se je imelo definitivno urediti vprašanje kmetijskih dolgov. Pričakovalo se je zlasti, da bo uredba olajšala položaj upnikov, ki ne morejo razpolagati s svojimi terjatvami, katere imajo proti kmetiskim dolžnikom, ter s tem olajšala splošno gospodarsko krizo.

To slednje se ni zgodilo. Uredba se sicer imenuje uredba o zaščiti kmetov, vendar pa bi se pravilno mogla imenovati le uredba o zaščiti kmetijskih dolžnikov.

Če gledamo na novo uredbu s splošnih gospodarskih vidikov, nam kaj bistveno novega ne prinaša. Le za posamezne dolžnike pomeni nova uredba napram starim uredbam nekatere izpremembe, ki so v glavnem:

Nova uredba izrecno določa, da je smatrati za kmete tudi osebe, ki se razen kmetijstva bavijo tudi s posli vaškega obrtnika, vaškega trgovca ali vaškega gostilničarja, če njihovi obdavčeni dohodki pretežno izvirajo iz kmetijstva. Toda ta določba, ki ji nekateri listi pripisujejo važnost, ni nič novega, kajti vse te osebe so pod pogoji, ki jih vsebuje nova pogodba, spadale pod zaščito tudi po prejšnjih uredbah.

Važne za posameznike pa so določbe:

Kmetijski dolžniki se delijo v tri kategorije.

V prvo kategorijo spadajo kmetijski dolžniki, katerih dolgovi ne presegajo 20% vrednosti dolžnikove imovine, v drugo kategorijo dolžniki, katerih dolgovi znašajo preko 20% in ne presegajo 50% vrednosti dolžnikove imovine, v tretjo kategorijo dolžniki, katerih dolgovi znašajo preko 50% vrednosti njihove imovine.

V splošnem velja staro načelo, da je dolgove odplačati v 12. letnih obrokih.

Ta predpis uredbe pa pri posameznih dolžnikih sodišče lahko izpremeni, in sicer takole:

Pri dolžnikih prve kategorije upniki lahko zahtevajo, da se odplačilni rok dolžniku zmanjša, in sicer največ na 6 let, če upnik smatra, da ima dolžnik možnost, izpolniti svoje obveze v krajšem roku, nego je predviden v splošnem odplačilnem načrtu.

Dolžniki druge kategorije lahko zahtevajo od sodišča, da se jim podaljša odplačilni rok in zmanjša obrestna mera. Sodišče na tako zahtevo lahko podaljša odplačilni rok na največ 25 let ter zniža obrestno mero na največ 2%.

Dolžniki tretje kategorije lahko zahtevajo od sodišča, da se jim zniža njihov dolg na 50% vrednosti njihove imovine. Presežek dolga se jim odpiše. Oni del odpisanega dolga, ki ustreza 30% vrednosti dolžnikove imovine, bo upnikom plačala država. V kolikor presega dolg 80% dolžnikove imovine, pa bodo upniki presežek izgubili.

O vseh takih predlogih odločajo sreska sodišča. Na pritožbe zoper odloke sreskih sodišč bodo odločala okrožna sodišča.

Predpisi za postopanje o takih predlogih, kakor tudi predpisi, kako je ugotoviti vrednost dolžnikove imovine, se bodo določili s posebno uredbu.

O tem, kako bo država plačala del dolgov dolžnikov tretje kategorije, bo odločal poseben nov zakon.

Vse to pa ne velja za terjatve Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Privilegirane agrarne banke ter dalje za kmetijske zadruge in njihove zveze.

Kmetijske zadruge in njihove zveze bodo svoje terjatve izterjavale od zašči-

tenih dolžnikov po odplačilnih načrtih, ki jih bodo za zadruge predpisale njihove zveze in jih bo potrdil kmetijski minister.

Dolgoročna amortizacijska posojila, ki so zemljiškoknjižno zavarovana, bodo dolžniki plačevali v dogovorjenih anuitetah z dogovorjeno obrestno mero.

Pri denarnih zavodih, ki so pod zaščito, bodo zaščiteni kmetijski dolžniki lahko odplačevali 80% svojega dolga v nabavljenih vložnih knjižicah dotičnega zavoda in ne le 50%, kakor velja to za druge dolžnike dotičnih zavodov.

Potrdila o tem, da je nekdo kmet, izdajajo kakor doslej občine, vendar jih ne preizkušajo več upravne oblasti, ampak sodišča.

To so bistvene novosti, ki jih pri naša nova uredba.

Da bi se spuščali v vse podrobnosti, nimamo prostora.

Vsak bojevnik naj pridobi še enega naročnika!

Edino tedensko glasilo
slovenske fronte izvenparlamentarne opozicije
je

„BOJEVNIK“

Alli ste se že naročili nanj?

V sredo je minilo leto, odkar je padel kot žrtev zarote naš blagopokojni kralj Aleksander I. Zedinitelj. O tej priliki so se vršile po vsej državi žalne svečanosti. Morda ena najtužnejših je bila ona na Oplenju, pri kateri je imel prvi episkop ohridski Nikolaj izredno ganljiv in pomemben govor o pomenu kraljeve zadužbine na Oplenju in o ljubezni, ki jo mora čutiti ljudstvo do Boga, kralja in do svojega doma.

»Ali imamo, bratje, večji dvor od tega, ki sta ga zgradila naša dva poslednja velika kralja? To je izpisana zgodovina neba in zemlje, to je knjiga pestra, v kateri je izpisana zgodovina sveta. Na zidovih tega hrama boste videli našo nacionalno zgodovino, podobe naših vladarjev in naših krajev. Iz tega boste najbolje videli, kako je naša cerkev znala ohraniti svoj narodni značaj, zakaj prav tako, kakor je naša cerkev univerzalna, prav tako je tudi nacionalna. V vsej naši zgodovini moremo videti, da je naš narod ljubil zadužbine. To je zadužbina velikega kralja Petra in velikega kralja Aleksandra.

V tej zadužbini se je zadnjih 365 dni prelilo več solza, kakor v vseh božjih molitnicah v državah. Te solze ljudstva so zahvala velikemu in nesmrtnemu kralju Zedinitelju za vse dobro, kar je storil za svoj narod. Tu kralj govori s svojimi deli, in če ne bi bil rekel svojih nesmrtnih besed »Čuvajte Jugoslavijo!«, bi to razbrali iz njegovih del in Nadaljevanje na drugi strani

Borba z elegantnimi zločinci

Deset milijard Din odnesli preko meje! — Obetajo se nam nove senzacije

Našički proces se bliža svojemu koncu in je zato tudi čedalje bolj zanimiv. Tako je povzročil mnogo pozornosti privatni tožilec dr. Mijo Radošević, odvetnik iz Zagreba, ki je bil po vojni komunistično orijentiran, sedaj pa je baje jugofašistično. Govoril je dva dni in je primerjal obtožence z znanim razbojnikom Čarugo, ki so ga pred leti obesili v Osijeku:

»Na klopi, na kateri je sedel Čaruga, ne sedi eden, ne sedita dva ali trije gospodje, ampak cela četa. In sama velika gospoda je to. Nosilec te liste: veleposelnik in akademsko izobražen človek. Namestnik nosilca liste: plemič, advokat in pravni svetovalec velikih bank. A izza pramilijonarske prašume vedno močnejši levi: tu so baroni, ministri, poslanci, presvetli, prevzvišeni, blagorodni, preblagorodni in mehkoročni!«

Dr. Radošević je nato razlagal, kako težko se je boriti proti tem elegantnim zločincem. »Boj proti njim je mnogo težji kakor proti navadnim razbojnikom. Dokazano je, da je družba dala za korupcijo 33 milijonov Din, a ve se sa-

mo za nekih 500 do 600 tisoč Din, komu so bili dani. Drugi zločini korupcije so ostali v 99 odst. neodkriti.«

Dr. Radošević je razpravljal tudi o delu Hrvatske eskomptne banke, ozir. Jugoslovanske udružene banke in o njenem glavnem zastopniku dr. Stanku Švrljugu, ki je bil v mnogo poslih veren sotrudnik obtoženega Grgina, Schlesingerja in dr. Mlinarića. »Guttman, Sor, Spitz in drugi so kupovali hrastovino po 400 do 600 Din kubičen meter, a prodajali po 1400 do 2000 Din. Tako so ti madjarski državljani v 10 letih odnesli iz naše države 10 milijard Din! A plače delavcev pri njih so znašale 8 do 20 Din na dan!«

Prvi dan je mogel dr. Radošević še precej v miru razčlenjevati obtožnico. Drugi dan pa je prišlo do ostrega prerekanja med njim in odvetniki — zagovorniki obtožencev. Ko je dr. Radošević začel tem očitati korupcijo, je vstal zagovornik obtožencev Milosavljević in je izjavil:

»Gospodje sodniki, v rokah imam originalno pismo g. Maksa Mauthnerja

Naše banke

Svoboda in demokracija sta z njimi v veliki zvezi . . .

Malo je industrij, ki bi imela tako milo zvočna imena, kakor banke. Kakor vedno, tako je tudi tukaj vzrok zelo preprost: Z imenom se želi skriti resnica. Banke so čisto trgovska podjetja, ki trgujejo s tujim blagom v svojo korist. V solidnih vrednostih državah se vedno bolj in bolj kažejo neugodne strani te trgovine: Narodni kredit se igrava za tuje spekulacije in nesolidne industrije. Industrijski magnati s kaj malo znanja in morale razpolagajo z ljudskim denarjem in upropaščajo narodno premoženje. Medtem je v teh državah še vedno dovolj kredita, poleg nesolidnih zavodov delujejo stare solidne firme, komplicirani posli, kolonijalne potrebe itd. upravičujejo njihovo poslovanje.

Naše banke so nasprotno po večini povezane uslužno s tujim kapitalom in so večinoma samo domača soba za delo raznih ljudi iz raznih krajev sveta. Zapiiranje blagajniških oken in znameniti člen 5. Uredbe, prodajanje vložnih knjižic za tretjino vrednosti, vse to dokazuje, kako so te banke bile velika nesreča za vse varčevalce, ki so jim zaupali svoj težko prisluženi denar. Sedaj se za te neurejene razmere medsebojno obtožujejo, enkrat se branijo in opravičujejo na račun Zagreba, drugič na račun Belgrada, a prav za prav je vse to eden in isti posel: odpisovali so se.

Razgovori delegatov izvenparlamentarne opozicije zaključeni

Pretekli teden so se zaključili na stanovanju dr. Mačka v Zagrebu informativni razgovori med zastopniki KD koalicije in srbijanske izvenparlamentarne opozicije. Po zaključku razgovorov se je dostavil tisku komunikej:

»Tridnevni razgovori v Zagrebu v odboru Združene opozicije so se zaključili z včerajšnjo sejo, ki ji je predsedoval dr. Maček. Ob tej priliki je bil dr. Maček informiran o poteku razgovorov. Članoma odbora iz Belgrada gg. Vlajiću in Gavriloviću se je naročilo, da informira o razgovorih Ljubo Davidovića in J. Jovanovića. Obenem je bilo sklenjeno, da se po danih informacijah tema dvema šefoma ima sklicati nova seja odbora radi nadaljevanja započetih razgovorov.«

Razgovori so se zaključili v najboljšem medsebojnem razpoloženju. Oba srbiska delegata sta pred svojim odhodom v Belgrad izjavila, da sta popolnoma zadovoljna z razgovori v Zagrebu.

milijoni za industrije, ki jih vodijo tuji ljudje, plačevali so se direktorji s plačami, ki jih ne bi zmogle niti kolonije. Kot povsod, tako je tudi tukaj, da daje najboljši izgovor »narod«, naš ubogi kmet, ki je zakonski »kriv«² tudi za člen 5. Uredbe in za vse ostale brige bančnikov. In nihče ne pomisli, da so izmed 11 milijard vlog vložili kmetje samo 740 milijard, a izposodili si vsega skupaj 1686 milijonov dinarjev.

Bančniki sedaj zahtevajo, da jim država pomaga — a država smo zopet mi, v prvi vrsti kmetje — da lahko ponovno začno s svojimi starimi posli. To pomeni: dežela mora financirati banke, da pridejo bančni direktorji do denarja. Enkrat se prilizujejo srbškemu kmetu, drugič hrvatskemu — na našega so sploh pozabili! — a vedno gre za to, da dá država denar za gospode bančnike. Nikdar ne pozabijo povedati, kako »narodno«³ gospodarstvo in narodni interesi to zahtevajo. Ali je to res?

Pokazalo se je povsod, kako uničujejo banke svobodo in demokracijo, celo v Franciji in Angliji! Zedinjeni bančniki so podjarmili politike in spremenili parlamentarce v mešetarje. Francoski patrioti vidijo edino rešitev prave demokracije v nacionalizaciji bank. Kakor je država postala poštar, železničar, učitelj, žandar in trafikant, postala je že deloma tudi bančnik. Dr-

od 26. septembra 1934. leta, naslovljeno »Našički«⁴ tvornici, z vsebino, ki brezdvomno ugotavlja, da je dr. Radošević ob početku tega kazenskega procesa kot pooblaščenec obtoženega Aleksandra Šora in Szekeja interveniral pri zagrebški policiji v korist onih, ki so se tedaj nahajali v preiskovalnem zaporu, in da je prejel od madjarskih patriotov, kakor on naziva obtožence, kot predujem 10.000 Din za intervencijo, ki je trajala vsega pet minut.«⁵ Dr. Radošević bi tudi danes zagovarjal obtožene, če bi ti njegga marali. Tako pa se on danes »ne dere na tujem grobu, kakor pravi ljudstvo, temveč na grobu, v katerem je pokopano njegovo upanje v tem procesu.«⁶

Kot poročajo, bo sledil sedaj našičkemu procesu nov proces, v katerem si bodo izpraševali vest na eni strani dr. Radošević, na drugi pa odvetniki, ki jih je po njihovem mnenju dr. Radošević kruto razžalil.

Tako bomo v kratkem lahko doživel nove senzacije.

žavne banke so vendarle večja garancija in zadnje zapirajo okenca. Pri nas se naravno takoj opaža strah pred centralo, toda to ni nobeden razlog. Namesto, da rešujemo banke, odvzemimo jim dovoljenje za nadaljnje delovanje! Čekovne vloge, poštna hranilnica, mestne, oziroma občinske hranilnice, zadruge — toda ne fiktivne — morejo biti najsolidnejši jamstveniki za naše varčevalce. Za potrebe industrije pa bi mogle še nadalje obstojati posebne industrijske banke, ki bi samo s tem rizikom smele sprejemati denar, ne računajoč kasneje na reševanje po državi. Današnja kriza nam bo napravila veliko uslugo, ako nam uspe, da se rešimo teh modernih polipov kapitalistične družbe. Čeprav bi se mogli rešiti bank z eno potezo peresa, ne smemo niti sanjati, da se jih bomo zares osvobodili. Toda vkljub temu mora biti to zahteva delovnega ljudstva, kot sredstvo za njegovo osvoboditev. Belgija je pretekla dni uvedla strogo kontrolo nad poslovanjem bank in jim zabranila kupovanja časnikarskih podjetij, katerih časopisi potem pišejo, kakor žele bančniki. Kakšna ogromna sila je n. pr. banka »Kuhn Leeb et. Comp.«⁷, ki je po lastnih podatkih že leta 1912. kontrolirala kapital 22 milijard dolarjev! B.

S shodov

Tobačna politika dr. Laze Markovića in še kaj

Kot vsako nedeljo je tudi preteklo imela izvenparlamentarna opozicija vse polno shodov. Izmed njih omenjamo le nekaj večjih: Shodu v Ljubuškom je prisostvovalo nad 25.000 ljudi. Kmetje so nosili številne napise, na katerih se je klicalo dr. Mačku in Hrvatski. Govorilo je več govornikov, med njimi tudi dr. Jure Šutej iz Zagreba. Ta je govoril o razgovorih izvenparlamentarne opozicije v Zagrebu in je zlasti poudarjal, da se lahko vse zgodi, samo eno ne, in to je, da bi dr. Maček zapustil hrvatskega kmeta. »Zavedamo se odgovornosti in poteškoč«, je dejal dr. Šutej, zavedamo pa se tudi, da se rešujejo vprašanja za bodoče rodove in da naj bi ti imeli boljše življenje, ko je nam že tako težko.

Za njim je govoril dr. Bariša Smoljan. Govoril je obširno o tobačni politiki, ki se je vodila na škodo naših kmetov in je naglaševal, da je dr. Laza Marković uvedel tako politiko pri plačevanju tobaka, da je dobil kmet samo 4—5 Din za kg, dočim se je v trgovini plačeval po 50 Din za kg. Dr. Laza Marković je sicer izginil s političnega odra, toda njegova tobačna politika se še nadalje vodi.

Nadaljevanje s prve strani

bi to njegovo nesmrtno volilo čuvali za zmerom. Ko se vrnete domov, boste pripovedovali, da je naša dinastija velika in slavna, zakaj videli boste v tem svetem hramu, v tej najsvetejši zadužbini ne samo grob kralja Zedinitelja, nego tudi ostalih velikih Karagjorgjev, ki so zelo slavni.

Naš narod je zmerom poznal trojico, ki je bila zanj največja svetinja. V tej trojici je bil na prvem mestu Bog. Druga narodna svetinja je kralj. Brez kralja je ni vrednote. On je največje poroštvo varnosti in zaščitnik nas vseh. On je poroštvo reda in miru. On je naš ponos in naš simbol. Naš narod je stoletja in stoletja razumel pomen kralja in zato je v našem narodu vladala narodna dinastija. Pri vsaki priložnosti manifestirajte veliko ljubezen do našega kralja.

Tretji sestavni del te trojice je dom. Dom mora biti zdrav, miren in srečen, ker je temelj, na katerem stoji vse, temelj, na katerem stoji trdnjava. V tem domu je prag svetinja, otroci pa zvezda roditeljev. Zato ljubimo svoj dom in svoje ognjišče. Ohranimo to trojico, to je naša najvišja dolžnost. To dolžnost so najsvetleje izpolnjevali naši vladarji, zanje je to bila svetinja in prepričan sem, da bo tudi za našega mladega kralja. Živel naš kralj Peter II.!

Zadnje vesti

S 1. novembrom se znižajo dobave premoga za državne železnice iz premogovnikov v Sloveniji za 50.000 ton, to se pravi, da ostane kljub vsem intervencijam v veljavi prvotni sklep prometnega ministrstva dne 29. julija t. l.

Posledica tega?

Kakor nam poročajo iz rudarskih revirjev, bo zaradi te redukcije dobav postalo »samo«⁸ 2850 rudarjev brezposelnih!

Premogovniki v Kočevju, Črnomlju in Velenju morajo sploh ustaviti svoje obrate.

V rudarskih revirjih pretita še huje glad in pomanjkanje.

Kaj bi bilo treba poleg že znanih korakov še storiti?

Kot najnujnejši korak svetuje »Delavska politika«, naj imenuje ali pa izvoli TPD v upravni svet par vplivnih in razumnih ljudi, zlasti z juga, ki se na gospodarstvo premogovnikov boljše razumejo, kar dokazuje dejstvo, da premogovni rudniki na jugu polno obratujejo, pa bo vprašanje krize v premogovnikih TPD rešeno.

Če Vam je kaj do svobodne tribune se naročite na „Bojevnika“!

Razlike v združeni opoziciji ni, razen da hočejo nekateri, da se hitreje postopa, a drugi počasneje, vsi pa imajo eden in isti cilj pred seboj. Na koncu je ostro kritiziral Svetislava Hodjero in pozval njegove pristaše, ako so pravi in iskreni bojevniki, da vstopijo v vrste Združene opozicije.

Številno obiskan je bil tudi shod izvenparlamentarne opozicije v Užicah. Na njem je govoril zastopnik bivše demokratske stranke Milan Grol. Nad vse važno mu je hrvatsko vprašanje, ker gre za to, da se 5 milijonov Hrvatov vpreže v državni voz. Smisel borbe združene opozicije mora iti za tem, da se ljudstvu omogoči, da se bodo poslali v narodno skupščino ljudje, izvoljeni s svobodnim, neposrednim in tajnim glasovanjem. Šele potem bo mogoče reševati važne socijalne, ekonomske in politične probleme. Združena opozicija ima sveto dolžnost, da izvojuje za vsakega pravico, da se bo na svoji zemlji počutil človeka.

Večji shodi izvenparlamentarne opozicije so bili še v Kotorju, v Kosturju in Veprovu ter v Bačindolu.

Čudna znamenja

Cene najpotrebnejšim živilom rastejo. Pšenica raste neprestano, z njo v zvezi moka, ki je danes na debelo dražja od detajlne cene, raste cena kruha, testeninam in sploh vsem izdelkom, ki so s pšenico in moko v zvezi. In vse to so najnujnejše življenske potrebščine.

Porasla je cena koruzi in koruzni moki, ki sta v pasivnih krajih nadomestka belega kruha.

Raste cena krmilom, in bati se je, da bo porasla cena mesu in mesnatim izdelkom, mleku in slično.

Tovarne mila grozijo s podražitvijo cen.

Na debelo so si vžigalice podražile za 2 Din pri kartonu, tako da trgovec sploh ne ve kaj naj za 5 Din razlike prodaja.

Ne glede na zvišanje cen rižu zaradi nove banovinske trošarine je porasla v zadnjem času cena cenejših vrst riža. Itd., itd.

Za novo veliko opozicijsko stranko

Minulo nedeljo se je vršil v Užicah velik shod srbijanske opozicije, na katerem je bila sprejeta naslednja resolucija:

»Shod v Užicah izraža enodušno željo, da se iz združene opozicije formira stranka s programom, ki bo zadovoljil potrebe širokih ljudskih množic in ki bo nadalje rešil socijalne, ekonomske in finančne potrebe, vodeč strogo računa o ekonomski strukturi naše družbe.«

V resoluciji se zahteva še, da se izdajo novi politični zakoni v demokratskem duhu. Resolucija se je dostavila »Šefom družene opozicije Davidoviću, Jovanoviću, Vilderju in dr. Mačku«.

Direktor Čampa

V našem dramskem gledališču se sedaj igra drama »Direktor Čampa«, ki jo je spisal Jože Kranjc. Pri nedeljski predstavi je bilo gledališče nabito polno. Razlog tega razveseljivega dejstva je treba iskati v tem, da je občinstvo kmalu zvedelo, da je ta drama aktualna in da odgovarja njegovim notranjim potrebam in njegovemu današnjemu mišljenju. Polno gledališče v nedeljo je dokazalo, da so hoteli poslušalci s svojo prisotnostjo pritrčiti izvajanjem pisatelja in protestirati zoper določene metode v javnem in zasebnem življenju. Pisatelj je živo občutil brezobzirno teptanje osebnih svobode, preganjanje prepričanja in brezsrčnost današnjega življenja. Direktor Čampa je tip brezsrčnega samodržca, je breznačelen oportunist, je čas, v katerem mi vsi danes živimo. On uporablja zakone, naredbe, pravilnike in disciplinski red brez srca in brez duše, da se le sam ohrani. Direktor Čampa je denuncijant in sodbene človek. Drama je satira na svobodo volitev, na potvarjanje resnice in pravice ter na mehanizem vzgojnega sistema. Boljša bodočnost je namenjena šele mladini, ki ima sodobnejše nazore, ki ima več smisla za socijalne pojave, mladini, ki se danes bori, upira in žrtvuje, kakor junak drame. Sedanji čas predstavlja največjo moralno depresijo, največji cinizem in največje pomanjkanje čuta za svobodo, resnico in pravico.

Ne bi pisali o tej drami, če ne bi videli in slišali, kaj se je vse v gledališču dogajalo. Občinstvo je spontano ob odprti sceni večkrat začelo ploskati in na ves glas odobravati nazore, ki jih razvija pisatelj. Takega ploskanja in pritrdjevalnega kričanja ni še ljubljansko gledališče doživelo. Ko pravi prof. Bernard, da je šel volit zato, ker je šlapa, je gledališče začelo soglasno ploskati in ponavljati besedo šlapa... Toda to dolgotrajno ploskanje in močno kričanje daje človeku misliti, ker je občinstvo prekrepro počrtavalo pisateljeve misli in nazore ter jih odobrilo na način, radi katerega ne more biti preganjano. Ljudstvo hoče resnice in pravice ter svobode, hoče, da se kaznujejo nasilniki in ljudje, ki ne spoštujejo tujega prepričanja, hoče, da se mu dá dela in kruha, hoče spremeniti mehanične metode vzgoje, hoče več duše in srca pri vseh ljudeh.

Srednješolski mladini je bilo prepovedano, da bi se te predstave udeležila, ker so predstojniki direktorja Čampe tako odredili. Toda večje reklame za to delo niso mogli napraviti, kakor so jo napravili prav s to prepovedjo. Res je, da bo zaradi te prepovedi mladina zve-

dela za vsebino te drame šele kak mesec pozneje, toda zato pa bodo zanj zvedeli prav vsi. Ideje se sicer lahko preganjajo, toda ni takega plota na svetu, ki bi mogel preprečiti, da bi te ideje ne prišle prej ali slej preko njega.

Ne bomo govorili o pravilnosti ali nepravilnosti pisateljevih nazorov in tudi ne o tehničnih napakah te drame, ker to nas tu ne zanima. Vsebina drame je pa resnična, kakor se še danes dogaja, zato je bilo njeno odobravanje utemeljeno. To je ljudski glas, ki ga morajo slišati vsi, ki vodijo usode narodov. Vlade niso zato na svetu, da nam nekaj obljubljajo, potem pa tega ne izpolnijo. Satiričen nasmech je vzbudil stavek v gledališču, kjer je rečeno, da vlada direktorja Čampe misli svoj program izboljšati..., kakor da bi šlo za to, kdo da več! Ta smeh je pokazal, da ljudstvo ne verjame nikomur več, ker je bilo že večkrat nalagano. Direktorji Čampe so namreč vladali povsod.

Ali smo si svesti, kam nas vse to pelje? Gotovo je to, da ljudstvo zahteva več resnice in pravice, več svobode, brez katere ni napredka, in več duše in srca. Zato proč z direktorji Čampami!

Razmišljanja

ZAOSTANKI NA DAVKIH V BELGRADU IN V SLOVENIJI.

Da manjka v državnih blagajnah denarja in da zmanjšuje država povsod izdatke, kjer le more, je eden izmed poglavitnih vzrokov neredno plačevanje davkov. Od časa do časa raztegne država plačevanje starih davčnih zaostankov na več let, pri čemer imajo tisti, od katerih niso bili davki pravočasno izterjani, dobiček. Ta dobiček imajo davkoplačevalci v tistih krajih, kjer davčne uprave poslujejo počasi in ne izterjujejo davkov sproti. V Belgradu n. pr. so znašali meseca junija 1935. davčni zaostanki samo na drž. hišnem davku in dokladah celih 300 milijonov dinarjev. Hišni davek sam pa znaša nasproti vsem drugim davkom skupaj (pridobnini, realnimi, zemljiškemu davku itd.) le primeroma majhen del. V Belgradu je večina hiš novih, ki plačujejo le 3% oziroma 6% drž. hišni davek namesto 12% drž. hišnega davka, ki ga plačujejo lastniki starih hiš. Nimamo pred seboj zneska, ki je za ves Belgrad predpisan na leto na hišnem davku ter dokladah k temu davku ni pa dvoma, da znašajo zaostanki na hišnem davku z dokladami vred v Belgradu toliko, kot je hišnega davka z dokladami vred predpisanega za par let skupaj. Belgrad ima sedaj 273.000 prebivalcev. V vsej Sloveniji, ki ima dobrih 1.150.000 prebivalcev, so pa znašali ob novem letu 1935 davčni zaostanki na vseh državnih davkih brez doklad, torej na hišnem davku, poslovnem

davku itd. le 49,755.779 Din. Ker pa so pričeli letos v Sloveniji zaostale davke ostro izterjavati, so znašali meseca junija 1935 zaostanki na vseh drž. davkih z dokladami vred gotovo mnogo manj kot 40 milijonov dinarjev, tako da zaostanki na drž. hišnem davku samemu z dokladami vred v vsej Sloveniji gotovo niso znesli niti ene šestine vseh davčnih zaostankov v Sloveniji, kjer pa 3% in 6% hišni davek znaša le majhen del vsega hišnega davka.

Potrebna bi bila popolna dekoncentracija državnih financ, tako, da bi vsaka banovina krila iz davčnih dohodkov sama vse potrebe, tudi uradniške plače, in bi dajala finančnemu ministarstvu le tisti presežek, ki bi odpadel na vsako banovino po razmerju prebivalstva in davčne moči. Tako bi n. pr. v Sloveniji ne bilo treba zniževati uradniških plač i. t. d.

»Slovenija«

KAKO BI BILO LAHKO...

V ameriških listih beremo:

»Pred kratkim je izdal National Industrial Conference Board poročilo, v katerem je natančno izračunano, koliko premoženja in koliko letnih dohodkov bi imela vsaka ameriška družina, če bi se vse premoženje enakomerno razdelilo.

Vsaka ameriška družina bi imela 10,961 dolarjev premoženja in 2366 dolarjev letnega dohodka. Pri tem niso vračunane akcijske in kreditne vrednosti, pač pa le realne dobrine, kot na primer posest zemlje, poslopja, tovarne, živina, železnice, avtomobili, zlato, srebro, osebna lastnina itd.

Ako bi imela vsaka ameriška družina približno po dvesto dolarjev na mesec, bi se morali bogatini odpovedati svojim palačam in veleposestvom, konec bi bil pa tudi stradanja in pomanjkanja.

Število zločinov bi se znatno znižalo, prostitucija bi ponehala in sleherni človek bi imel streho nad glavo.

Otroci milijonarjev bi sicer ne imeli po deset služabnikov, ne bilo bi pa na milijone otrok slabo prehranjenih in obremenjenih z boleznimi, ki so posledica slabe prehrane.

Vsak otrok bi bil pozimi toplo oblečen, sleherni bi imel priliko za igro in za zabavo, nikomur bi ne manjkalo solnčne svetlobe, in vzrastla bi generacija, ki bi bila v pravem pomenu besede ustvariteljica novega sveta.

Pred kratkim se je senator Hiram Johnson iz Californije zavzel v imenu stradalajočih ameriških otrok za La Follette-Costiganovo predlogo ter je obsul osovraženo državno upravo z upravičenimi očitki, češ, da ima na razpolago milijarde za bankirje in velepodjetnike, za nezaposlene pa ničesar.

Iz poročila National Industrial Conference Board je razvidno, da je vsega dovolj, da je vsega več kot preveč!

Bodočnost Evrope

To so izvajanja znanega francoskega politika Josipa Caillauxa, ki so velikega pomena za razumevanje italijansko-abesinske vojne.

Za uvod naj navedem iz sijajne knjige, ki jo je pravkar izdal Paul Valery pod naslovom »Pogledi na sedanji svet«, samo tale kratki izrek: »Ali se ne trudimo Evropejci, da bi naredili svet za naš razvoj pretesen?«

Stavek, iz katerega zveni ironija, nam kaže enega izmed vzrokov za težave današnjega časa. Ako pogledamo preko malenkostnih podrobnosti ter izpustimo razne pojave, ki se često smatrajo za vzroke, so pa le posledica križev, ki nas tarejo, nam ne bo težko odkriti korenine vsega zla. Na eni strani znanost, ki davi človeka s tem, da ga tehnika potiska v kot, na drugi pa silna množitev prebivalstva, zlasti v Evropi. O različnih težavah, ki nastajajo iz tega, ko človek in stroj obstojata drug poleg drugega, sem že večkrat široko govoril. Danes se pa mislim zaustaviti pri drugem problemu, ki ni morda nič manjši, problemu prebivalstva v Evropi in na svetu.

Morda se bo kdo začudil vprašanju, ki sem ga postavil. Večina ljudi mu namreč ne posveča nobene pozornosti. Statistike prebivalstva, ki nam od časa do časa pridejo pred oči, so sicer polne podrobnosti, manjka jim pa širokega pregleda. Tako tarnamo nad stagnacijo prebivalstva pri nas ter si želimo enake množitve naših ljudi, kakor jo opazamo drugod. Rekli so, ki razumejo veličino in obseg problema, ki nam bo takoj jasnejši, ko navedemo nekaj števil.

V letu 1810. je bilo na svetu komaj 680 milijonov ljudi; leta 1913. jih je že 1750 milijonov. Prebivalstvo sveta se je torej v teku enega samega stoletja več kot podvojilo in naraslo za več nego eno milijardo.

Kako je z Evropo? Koliko ljudi je živelo leta 1810. na tem malem polotoku azijske celine? Komaj 180 milijonov; leta 1913. pa 450 milijonov. Zastostovalo je tedaj samo 100 let, da se je prebivalstvo naše celine potrojilo. Izreden pojav, če stvar natančneje premislimo. Evropa, za katero vemo, da je bila v dobi velikega razmaha rimskega cesarstva v svojih južnih in zahodnih predelih zelo močno obljudena, je rabila več kot 15 stoletij, da se je

povzdignila od 100 milijonov na 150 milijonov prebivalcev. Sedaj pa skoči v teku enega samega stoletja število njenega prebivalstva naenkrat za 270 milijonov duš. Kako naj si razlagamo ta porast, ki je brez primere v vsej zgodovini človeštva?

Navaja se, da so lakote izginile, da so postale vojne redkejšje in da je ljudska higijena silno napredovala. Vsi ti razlogi nam pa ne morejo nuditi zadostne razlage. Pravi vzrok je treba iskati v silnem porastu rojstev in pa v napredku moderne industrije.

O Evropi je rekel Hoover, ko je v prvih povojnih mesecih vršil vlogo prehranbenega diktatorja, da ima 100 milijonov prebivalcev več, nego jih more preživljati. Torej sto milijonov — po mojem 150 milijonov — ljudi, ki je živelo in še vedno živi ne od zemlje, temveč od podzemlja. Prav res od podzemlja. Ko se pojavijo prve iznajdbe, je bila Evropa, tedaj edino ognjišče znanosti in vede, edina, ki je od teh iznajdb imela koristi. S svojimi podzemnimi zalogami premoga, ki je z iznajdbo parnega stroja dobil nezasluten pomen, si je Evropa ob premogovnih ležiščih ustvarila silno industrijo. Kakor premog, je tudi prebivalstvo z njim kar rastlo iz zemlje.

Onim, ki skušajo tolmačiti porast ali padec rojstev z napredkom ali nezadovoljstvom vere, bi priporočal, naj si malo ogledajo gibanje prebivalstva v Franciji. Videli bodo, da v okrajih, kjer so ljudje posebno pobožni, kakor v Aveyronu in Lozeri, prebivalstvo stalno pada, medtem ko v velikih središčih severne Francije, pa tudi v Bretanji neprestano narašča ne morda zaradi tega, ker so ljudje tam globoko verni, temveč zato, ker jim delo v pristaniščih in v industrijaliziranem poljedelstvu nudi dober zaslužek.

Interes je vedno in povsod gonilna sila človekova. Otroci se rode, kadar imajo njih starši izgled na trajen zaslužek ter možnost odgojiti in vzdrževati jih, dokler se ne postavijo na lastne noge. Upati pa morajo tudi, da jim bodo podzemeljski zakladi ravno tako omogočali življenje, kakor so preživljali njih prednike. Mislim, da mi ni potreba še posebej dokazovati, kako v zemlji zakopane rude preživljajo človeka s tem, da omogočajo ceneno izdelavo industrijskih predmetov, ki se potem zamenjavajo za živila agrarnih držav.

Po tem uvodu sem prišel do svoje izhodne točke: V začetku 19. veka je Evropa prilastila nekaj monopol. Po-

Toda Rockefellerji, Mellon, Lamont, Dupont in drugi ne posnemajo le smetane z gospodarskega mleka, ampak tudi mleko kvarijo, tako da ostane pretežni večini ameriškega naroda le kisla siratka.

In kako je pri nas?

Sankcije Društva narodov

Po posebnem členu Društva narodov so dolžni vsi člani društva napasti tistega člana, ki napade drugega. Zaradi morebitnega napada v Aziji ali južnoafriških gozdovih pridejo vsi člani v vojno stanje proti tistem, ki se je pregrešil zoper sprejete obveze. Bilo je dosedaj že precej vojn, odkar obstoji Društvo narodov, en član je celo napadel drugega, toda vsi ostali so mirno prešli preko tega. Ko so Italijani napadli Krf, ko so Japonci odvzeli Kitajski Mandžurijo, ko sta se pričeli vojskovati Bolivija in Paragvaj, ni Društvo narodov izvršilo svoje dolžnosti. Ni je izvršilo niti tedaj, ko je Nemčija brez dovoljenja prekršila versajsko pogodbo in je vpostavila armado.

Sedaj se je naenkrat dvignil ves svet in vsi govore o kaznih ali sankcijah, ki se morajo uvesti napram Italiji, ako ne bo poslušala Društva narodov in se bo vojskovala z Abesinijo. Angleške vojne ladje z vsega sveta so se zbrale v Sredozemskem morju, gibraltarska luka je zavarovana z železno mrežo, utrjuje se Malta in vozijo se angleške cete v Egipt. Nikdo ne dvomi, da bo šel Mussolini gladko preko vseh teh odredb, ker jih smatra za »smešne« in ker se ne smatra za »zbiralca puščav«. Mussolini je namreč povedal časnika, kako je dobil od Francije okoli 100.000 kvadratnih kilometrov zemlje, kjer živi vsega skupaj — 62 ljudi!

Kot vidimo, so prizadeti angleški interesi in vprašanje Sredozemskega morja. Angleži pravijo, da so premagali Napoleona in da bodo tudi Mussolini. Tokrat jasno kažejo razprave Društva narodov, kako je Društvo narodov v glavnem društvo Anglije in Francije in njunih prijateljev. V društvu ni že izpočetka Zedinjenih držav Amerike, ni več Japonske, ni več Nemčije. Kadar Anglija kaj hoče, se društvo potrese v svojih temeljih. Sedaj zahtevajo Angleži, da se upoštevajo predpisi in da jih podkrepijo, pošiljajo svoje silne vojne ladje, da bi Italijani občutili, kaj jih čaka.

V primeru sankcij ne sme niti en član Društva narodov ničesar kupovati od Italije in ji tudi ne prodajati, ne sme se razgovarjati in tudi ne imeti prijateljskih stikov s poedineci dotične države, ki je napadalka. Angleži so pri-

pravljeni, da kot prostovoljna policija Društvo narodov onemogočijo vsako preskrbovanje Italije z bencinom in nafto, potrebno za vojne ladje, aeroplane in tanke. Pripravljajo se, da zaprejo Sueški kanal in tako onemogočijo preskrbovanje hrane in orožja četam na bejišču, a pripravljani so tudi, da bombardirajo s svojih ladij italijanska mesta.

Italijani uvidevajo, da se Angleži ne šali in se zgražajo nad njimi, s katerimi so dolga desetletja živeli v najboljšem prijateljstvu. Italijanski listi grozijo Angliji in se škandalizirajo nad angleškim gospodovanjem nad Sredozemskim morjem, kakor se že dolgo ni nihče predrznil. Angleška moč je tako ogromna, da se zdi, da bo Anglija sama prisilila Mussolinija, da popusti. Pričakuje se, da se bo tudi Francija pridružila sankcijam. Govori se, da Nemci pričakujejo, da se bo Mussolini zopet približal Hitlerju, s katerim ga veže sličen program. V Nemčijo gledajo vsi s strahom, ker sta jim molk in mir nemških časopisov nad vse sumljiva. Bivši predsednik angleške vlade MacDonald je izjavil, da je položaj mnogo bolj zapleten, kakor pa je bil l. 1914.

Dopisi

IZ PREKMURJA

„Bojevniki“ je edino tedensko glasilo slovenske fronte izvenp. opozicije!

Velik shod v Ljubljani 20. t. m. 1935

Vrše se velike priprave

Opozarjamo nanj somišljenike!

O podrobnostih več prihodnjič!

V soboškem srezu imajo pa svoj »škandal«, kakor so pisale zadnje »Novine«. V zvezi s tem škandalom piše o uglednih in dobro rejenih gospodih. Povprašali smo pri svojih prijateljih o teh gospodih, pa so nam jih kar s prstom pokazali. Vsa Sobota govori o tem. Pa pravijo eni, da ne bo iz tega škandala nič, drugi pa zopet zatrjujejo, da bo imela stvar le neke posledice. Pri pravljajo da se strateški umiki in odhodi brez političnega ozadja. Bomo še poročali.

IZ MURSKÉ SOBOTE

Davčni odbori.

Pri zasedanju davčnega odbora za naše mesto so se uprli člani-trgovci in niso hoteli z dosedanjim davčnim upraviteljem več sodelovati. Napravili so velik tam-tam in upregli celo ljubljanski radio. Priznamo, da so bili davčni predpisi v našem srezu nasploh previsoki, ali istina je zopet, da se ravno tisti nimajo kaj tožiti, ki so se sedaj uprli. Saj vidimo, kako se puste ravno velik kapital in ogromni zaslužki neobdavčeni, do zadnje pare pa se preiščejo žepi malemu obrtniku in trgovcu. Pa so tudi gledalci te komedijo hitro pogruntali ozadje: treba se je pripraviti za volitve, da bomo imeli vsaj en šlager za volilce. Ali, gospodje, iz te moke ne bo kruha, ker poznamo vas in vaše neobdavčene zaslužke.

Listnica uredništva

S. L. Vaš članek »Antikrist je prišel na svet in hodi okoli v ovčji obleki« je moral izostati.

A. K. Tudi mi bi radi marsikaj povedali, a ne smemo.

Nočem se vdajati pesimizmu, ne morem se pa ubraniti strahu, da se bo brezposelnost, najhujša izmed vseh socialnih motenj, še bolj razširila. A kdo nam jamči, da se kotel, ki nima ventila, ne bo razletel in da se naša celina ne bo zaplela v vojno, ki bo iztrebila vse narode.

Mislím pa, da še vedno obstaja sredstvo, ki bi lahko odvrnilo katastrofo. Afrika leži pred našimi durmi. Črna celina lahko prevzame del evropskega prebivalstva, saj je štirikrat tako velika kot Evropa, ima pa komaj 5 prebivalcev na 1 km². Ostalemu delu evropskih narodov pa bi pomagal na ta način, da bi mu nudil trg za njegovo industrijo.

»Pustimo Azijo in obrnimo se proti Afriki«, je dal že pred 25. leti Recius naslov eni najinteresantnejših brošur, ki sem jih kdaj bral. Treba je samo postaviti načrt, kako bi se dal urediti ta del našega planeta, ki ima vse predpogoje in možnost samostojnega razvika. Čas je posebno sedaj dober, ko teži Amerika vedno bolj proti Tihemu oceanu in se Rusija vedno bolj obrača proti Aziji.

Nenavadna knjiga.

V Zagrebu je nedavno izšla knjiga, v kateri so natisnjeni vsi tisti, ki so pri petomajskih volitvah glasovali za listo Bogoljuba Jevtića. V zvezi s to knjigo so jele krožiti razne humoristične anekdote, med njimi tudi tale:

Za Zagrebom je sedaj na vrsti Belgrad, da tudi on izda knjigo vseh tistih, ki so glasovali za g. Jevtića. Medtem pa se iz krogov g. Jevtića izjavlja tole:

Mi bi prav radi izdali knjigo 29.000 naših belgrajskih volilcev, toda prilike so se tako izpremenile, da se mnogi od njih še niso rodili, mnogi še niso kršeni, a mnogi so na žalost že davno in davno umrli, pa bi nam nasprotniki utegnili zameriti, da so za nas glasovali tudi vampirji, kar v nobenem primeru ni res, ker nismo niti na enem pokopališču imeli shodov.

Življenje in smrt nekega konja.

Evo vam resnične anekdote:

Pred tremi leti je v naši žrebčarni prišlo na svet žrebe s tremi nogami. Ker je bilo nemoralno, bi ga bilo treba takoj ubiti. Toda red je red in predpisi so predpisi. Napisali so akt, v katerem se je prošlo za dovoljenje, da se sme ubiti žrebe in vse je šlo svojo redno pot.

Redna pot v naši administraciji pa je dolga in neskončna. Izšel je akt, šel je naprej, pritiskali so nanj pečate, podpisovali ga in po treh letih je prišel odgovor, da je ta in ta instanca odločila, da se žrebe sme ubiti.

Naravno je, da je nekdanje žrebe — potem ko se je tri leta do sita hranilo na državne stroške — postalo na koncu koncev konj. In edina tolažba mu je bila v njegovi veliki nesreči, da ga niso ubili brez pravde in zakona, temveč točno po predpisih in pravilih službe.

Zajc — dolg štiri metre.

Po belgrajski »Politiki«:

»Zajec divji prebiva po naših poljih, gozdičkih in livadah. Dolg je približno štiri metre. Rep mu je kratek. Zadnje noge so mu daljše od prednjih. Ušesa so mu dolga. Hrani se s poljskimi pridelki, z zeljem, repo.«

To berete lahko na 93. strani »Zoologije«, ki jo je izdalo profesorsko društvo za nižje razrede srednjih šol. Končno lahko preberete v tej knjigi tudi te-le vrstice:

»Ta učenik je odobril g. minister prosvete S. n. br. 27981 od 24. jula 1935. leta, po priporočilu glavnega prosvetnega sveta S. broj 384 od 4. jula 1935. leta.«

Cestna zveza London—Indija.

K veliki cestni zvezi London—Indija bo prispevala Jugoslavija precej denarja, za celih 800 km, kolikor bo šlo te ceste skozi Jugoslavijo. Vozili se bodo po tej cesti Angleži. Če se bo peljal vsak mesec le en Anglež, pa je namen te ceste že dosežen. Cesto na Sušak bodo zgradili, vsaj trasirajo jo že. Vprašanje je samo še finansiranje. No to pa ni tako važno.

Iz logike.

Nasprotna beseda svobodi je?

Nasprotna beseda resnici je?

Nasprotna beseda pravici je?